

Vývoj elektronických formulářů pro záznam urologických dat spinálních pacientů

K.Havlová¹, J.Kříž², R.Zachoval³, M.Rejchrt¹

1 Urologická klinika, 2. lékařská fakulta UK a FN Motol, Praha

2 Spinální jednotka při Klinice rehabilitace a tělovýchovného lékařství UK 2. LF a FN Motol

3 Urologické oddělení Fakultní Thomayerova nemocnice

ÚVOD:

Po poranění míchy se rozvíjí porucha senzomotorických a autonomních funkcí. Jedním ze závažných důsledků je rozvoj neurogení dysfunkce dolních močových cest. Urologická péče je v postakutní fázi zaměřena na nastavení optimálního režimu evakuace močového měchýře s cílem ochrany horních močových cest a dosažení sociálně přijatelné míry kontinence. I v dalším období je třeba zjistit důslednou prevenci urologických komplikací spojených s neurogením močovým měchýřem. Efektivním nástrojem pro účinnou prevenci je rovněž standardizace záznamu urologických vyšetření.

Výsledky:

V České republice jsou validované tři formuláře pro záznam urologických dat, a to formulář pro záznam dat o funkci dolních močových cest, formulář pro záznam dat o infekci močových cest, formulář pro záznam urodynamických dat. Tyto formuláře dostatečně pokrývají základní údaje ze všech oblastí urologické problematiky u pacientů s míšní lézí. Pro maximální zjednodušení a přehlednost dat byly formuláře převedeny do elektronické formy při dodržování pravidel o ochraně osobních údajů. Po registraci a schválení přístupu může každý odborník vyplnit uvedené formuláře přímo v počítači a podle rozsahu přístupových práv prohlížet údaje pacienta zadané na jiném pracovišti.

Metody:

V roce 2002 na společné konferenci American Spinal Injury Association (ASIA) a International Spinal Cord Society (ISCoS) ve Vancouveru vznikla potřeba vytvořit standardizované formuláře pro záznam dat z hodnocení různých zdravotních důsledků míšního poranění. Byly vytvořeny mezinárodní pracovní skupiny pro jednotlivé oblasti. V průběhu dalších deseti let bylo postupně vytvořeno 21 formulářů. V České republice se průběžně snažíme tyto formuláře rozšířit mezi odborníky zaměřené na léčbu spinálních pacientů. Formuláře pro záznam dat o urologické péči jsou svým rozsahem dobře využitelné.

Závěr:

Vzhledem k rizikům spojeným s neurogení dysfunkcí močových cest u spinálních pacientů je nutná jejich trvalá urologická dispenzarizace. Používání elektronických formulářů pomůže standardizovat záznamy o vyšetření a zřehlednit zdravotnickou dokumentaci. Předpokládáme, že standardizace urologických výstupů bude mít v konečném důsledku vliv i na morbiditu spinálních pacientů, a tím i na jejich kvalitu života.

Standardizované dotazníky:

MEZINÁRODNÍ SOUBORY DAT PRO PORANĚNÍ MÍCHY
FORMULÁŘ PRO ZÁZNAM DAT O INFEKCI MOČOVÝCH CEST

Datum vyšetření: _____

Doba trvání příznaků (zaškrtni pouze jedno pole):
 méně než 1 den 1 – 3 dny 4 dny – 1 týden 1 – 2 týdny
 > 2 týdny – 1 měsíc > 1 měsíc – 3 měsíce > 3 měsíce

Příznaky (zaškrtni všechny, které se vyskytly):
 horečka
 inkontinence, počátek nebo zhoršení při epizodě včetně úniku kolem katetru
 nárůst spasticity
 malátnost, letargie nebo pocit znepokojení
 kahná moč (s nebo bez tlenu či sedimentu) se zvýšeným zápachem
 pyúrie
 dyskomfort nebo bolest v oblasti ledvin nebo měchýře nebo během mikce
 autonomní dysreflexie
 jiné _____

Moč chemicky + sediment:
Leu _____, ery _____, bakterie _____, pH _____ neznámý

Kultivace moči:
 negativní pozitivní neznámá
Jestliže je pozitivní, odečítejte species a kvantitu, případně rezistenci.
1) _____ species, _____ CFU/ml
Rezistence (zaškrtni pouze jedno pole): citlivá multirezistentní
2) _____ species, _____ CFU/ml
Rezistence (zaškrtni pouze jedno pole): citlivá multirezistentní
3) _____ species, _____ CFU/ml
Rezistence (zaškrtni pouze jedno pole): citlivá multirezistentní
4) _____ species, _____ CFU/ml
Rezistence (zaškrtni pouze jedno pole): citlivá multirezistentní
5) _____ species, _____ CFU/ml
Rezistence (zaškrtni pouze jedno pole): citlivá multirezistentní
(multirezistentní = agens ze 3 nebo více různých skupin antibiotik)

Zvýšení spotřeby katetru během infekce:
 ne ano – o 1/den ano – o 2/den ano – o 3/den ano – o 4/den

Přeloženo z originálu International spinal cord injury data sets podle doporučení International Spinal Cord Society (www.iscos.org.us) 2/2015

MEZINÁRODNÍ SOUBORY DAT PRO PORANĚNÍ MÍCHY
FORMULÁŘ PRO ZÁZNAM URODYNAMICKÝCH DAT

Datum vyšetření: _____ neznámé

Senzitivita močového měchýře během plnicí cystometrie:
 normální zvýšená snížená chybí nespecifická neznámá

Autonomní dysreflexie během plnicí cystometrie:
 nepřítomna přítomna: _____ cm H₂O _____ ml

Tlak a puls během plnicí cystometrie:
zahájení _____ mm Hg _____ / min CK _____ mm Hg _____ / min

Funkce detruzoru:
 normální hyperaktivita detruzoru hypoaktivita detruzoru
 akontraktilita detruzoru neznámá

Compliance během plnicí cystometrie:
Nízká (< 10 ml/cm H₂O) ano ne neznámá

Detrusor leak point pressure _____ cm H₂O neaplikovatelné neznámý

Maximální detrusorový tlak _____ cm H₂O neaplikovatelné neznámý

Cystometrická kapacita MM _____ ml neaplikovatelné neznámý

Compliance _____ ml/cm H₂O neaplikovatelné neznámý

Funkce uretry během vyprazdňování:
 normální detruzoro-sfinkterová dysynergie obstrukce při nerelaxujícím sfinkteru neaplikovatelné neznámá

Postmikční reziduum _____ ml neaplikovatelné neznámý

Maximální průtok _____ ml/s neaplikovatelné neznámý

Přeloženo z originálu International spinal cord injury data sets podle doporučení International Spinal Cord Society (www.iscos.org.us) 2/2015

MEZINÁRODNÍ SOUBORY DAT PRO PORANĚNÍ MÍCHY
FORMULÁŘ PRO ZÁZNAM DAT O FUNKCI DOLNÍCH MOČOVÝCH CEST

Datum záznamu: _____

Poškození močového traktu, které se nevztahuje k míšní lézi:
 ne ano, specifikuj: _____ neznámé

Pocit nucení na močení:
 ne ano neaplikovatelné neznámé

Vyprazdňování močového měchýře: hlavní doplnkový

Spontánní mikce	☐	☐
Trigerování (poklep, škrábání, roztažení anu, atd)	☐	☐
Mikce tlakem	☐	☐
Zatnutí (břišní lis, Valsalva manévr)	☐	☐
Zevní komprese (Credé manévr)	☐	☐
Intermitentní katetrizace	☐	☐
Autokatetrizace	☐	☐
Katetrizace druhou osobou	☐	☐
Permanentní katetr	☐	☐
Transuretrální	☐	☐
Suprapubický	☐	☐
Sakrální stimulace předních kořenů	☐	☐
Nekontinentní urostomie	☐	☐
Jiné metody, specifikuj _____	☐	☐
☐ neznámé		

Průměrný počet vyprazdnění MM za den během posledního týdne _____

Únik moči (inkontinence) během posledních třech měsíců:
 ne ano, denně ano, týdně ano, měsíčně
 neaplikovatelné neznámé

Sběrné pomůcky pro močovou inkontinenci:
 ne ano, kondomový katetr (urinal)
 ano, plena
 ano, stomický sáček
 ano, jiné, specifikuj _____
 neznámé

Léky ovlivňující močový trakt během posledního roku:
 ne ano, léky relaxující MM (anticholinergika, antidepresiva, atd)
 ano, léky relaxující sfinkter (alfa adrenergní blokátory, atd)
 ano, antibiotika/antiseptika: pro léčbu infekce močových cest
 pro profylaxi
 ano, jiné, specifikuj _____
 neznámé

Chirurgické zákroky na močovém traktu:
 ne ano, zavedení suprapubické epicystostomie, datum _____
 ano, extrakce konkrémentu z MM, datum _____
 ano, extrakce konkrémentu z horních cest močových _____
 ano, augmentace MM, datum _____
 ano, sfinkterotomie, uretrální stent, datum _____
 ano, aplikace botulotoxinu, datum _____
 ano, arteficiální sfinkter, datum _____
 ano, ileovesikostomie, datum _____
 ano, ileoureterostomie, datum _____
 ano, kontinentní chopení, datum _____
 ano, sakrální stimulace předních kořenů, datum _____
 ano, jiné, specifikuj _____, datum _____
 neznámé

Změny příznaků spojených s močovým traktem v posledním roce:
 ne ano neaplikovatelné neznámé

Autonomní dysreflexie:
 nepřítomna denně 1x za 1–3 dny 1x za 4 dny – 1 týden
 přítomna: 1x za 1–2 týdny 1x za > 2 týdny – 1 m
 1x za > 1–3 měsíce 1x za > 3 měsíce

Přeloženo z originálu International spinal cord injury data sets podle doporučení International Spinal Cord Society (www.iscos.org.us) 2/2015